

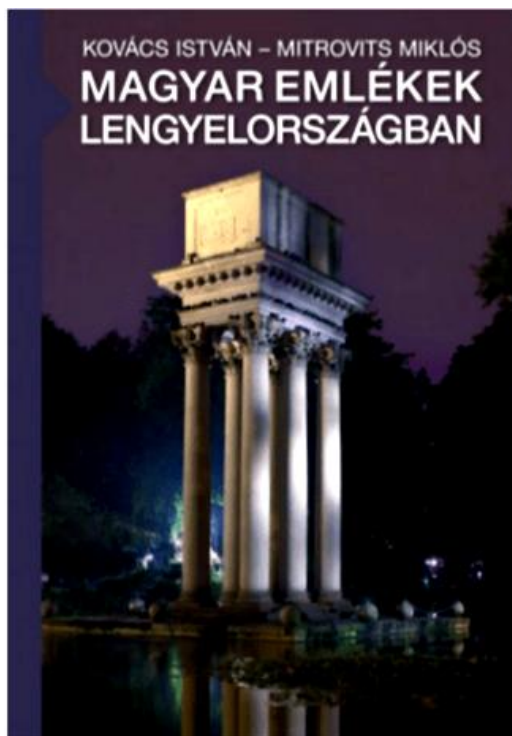
Barátka Agnieszka

Varsói Tudományegyetem, Magyar Tanszék

Magyar emlékek lengyel földön

*...Két nemzet van egyesülve bennünk,
S mily két nemzet! a lengyel s magyar!
Van-e sors, amely hatalmasabb, mint
E két nemzet, ha egy célt akar?...*

Petőfi Sándor: *Az erdélyi hadsereg*

Ki nem emlékszik az óvodában tanult a *Kis kacska fürdik fekete tóba', anyjához készül Lengyelországba...* kezdetű dalocskára? Ki nem ismeri a rímbe szedett közmondást, melynek kezdősora a *lengyel, magyar – két jó barát...* (*Polak, Węgier – dwa bratanki...*)? Azonban kétséget kizáróan állítható, hogy bár kevesen tudják és értik, mégis, annál többen érzik azt a kapcsolatot, amely a két nép között az évszázadokon, sőt ezer év történelmén keresztül kialakult, és valóban megbonthatatlannak bizonyul. A bennünket összekötő mozzanatokra: történelmünkre, közös hőseinkre, szentjeinkre, régi közös határunkra emlékezve nem meglepő, hogy a magyar-lengyel kultúra, művészet és történelem tárgyi emlékei, a magyar vonatkozások emlékei egész Lengyelországban felbukkannak. Ebből a szemszögből mutatja be Lengyelországot a 2017 végén publikált útikönyv

Magyar emlékek Lengyelországban címmel.

A könyv szerzőpárosa nagyon jól ismeri Lengyelországot: Kovács István professzor úr, polonista és történész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, a MTA Történettudományi Intézetének nyugdíjas munkatársa, aki volt varsói magyar nagykövetség kulturális tanácsosa is, a későbbiekben krakkói főkonzul, költő, műfordító, öt lengyel város díszpolgára, több lengyel és magyar kitüntetés birtokosa, valamint dr. Mitrovits Miklós, szintén történész és polonista, ugyanazon intézet tudományos munkatársa, a Magyar-Lengyel Történész Vegyes Bizottság titkára, a lengyel-magyar kapcsolatok kutatója, szintén számos díj kitüntetettje. Útikönyvük az Antall József Tudásközpont kiadásában jelent meg

a Lengyelországi Magyar Kulturális Évad¹ keretében, tehát a Varsói Magyar Kulturális Intézettel való együttműködés eredményeként valósult meg.

Ahogy maguk a szerzők hangsúlyozták a varsói könyvbemutatón (2018 januárjában), kötetük előkészítésének kétéves időszaka alatt az általánosan ismert műemlékek mellett számos, általuk korábban ismeretlen magyar vonatkozású nyomra bukkantak Lengyelországban. A beszélgetésből kiderült az is, hogy a két nemzetet összekötő közös emlékek ápolása nem tekinthető lezárt folyamatnak, hiszen a kötet megjelenése óta is avattak már újabb emlékhelyeket Lengyelországban.

A könyv 320 oldalon több mint kétszáz, Lengyelországban található magyar vonatkozású emlékhelyet mutat be, vajdaságonként sorolja a magyar emlékeket, sok-sok olyant, amelyekről csak kevesen hallottak, ám a lengyelek megőrizték mindazok hírét és nevét. Így az olvasók földrajzi csoportosításban, a tizenhat vajdaság szerint haladva az emlékek között, bepillantást nyerhetnek azok magyar és lengyel történetébe is.

A kötet szerzői szeretnék, ha a mű nemcsak útikönyvként szolgálna, hanem ösztönzést is jelentene a jövő fiatal kutatói számára, ezért a könyvüket a *Kis lengyel történelem* (12–17. o.) és a *Magyar-lengyel történelmi kapcsolatok ezer éve* (18–21. o.) című rövid fejezetekkel kezdik, amit – az olvasó jobb tájékozódását biztosítva – Lengyelország politikai térképe (22–23. o.) követ. Ráadásul az egy-egy lengyel vajdaság területén lévő magyar vonatkozású helyeket bemutató fejezetet egy rövidebb-hosszabb történelmi áttekintéssel indítják. A könyv végén viszont található még a lengyel állami és egyházi ünnepek listája, valamint a magyar turisták számára hasznosnak bizonyuló fontos címek és telefonszámok listája is (308. o.), mint pl. Magyarország Nagykövetségének és Főkonzulátusának adatai, illetve a Lengyelországban érvényes segélyhívó telefonszámok.

Összefoglalva elmondható, hogy a *Magyar emlékek Lengyelországban* című kötet **a fotóalbum és az útikönyv egységeként** jellemezhető, mivel Gedai Csaba és Tóth Tibor fotográfiáival nagyon gazdagon és ízlésesen illusztrált kötetéről van szó. A könyv nem csak a magyar–lengyel történelmi és kulturális kapcsolatok iránt érdeklődők, hanem a Lengyelországba látogató magyar turisták számára is hasznos kiadvány. Egy hiánypótló és rendhagyó történelmi útikönyv, amelyet érdemes olvasni utazás előtt, mivel lehetőséget kínál az otthoni felkészülésre, de érdemes olvasni utazás alatt és után is a magyar Lengyelország felfedezése céljából, a magyar-lengyel barátság, valamint a lengyel barátok és szép hazájuk megismerésének érdekében.

*Kovács István – Mitrovics Miklós (2017), Magyar emlékek Lengyelországban.
Gedai Csaba és Tóth Tibor fotóival, Antall József Tudásközpont,
Budapest, 320 oldal, ISBN 978-615-5559-32-7.*

¹ 2016. május 19-étől 2017. december 31-éig számos lengyelországi helyszínen és több száz programmal várta az érdeklődőket a Lengyelországi Magyar Kulturális Évad.